

Miroslav Černík získal Českou hlavu

7.11.2025 - Radek PirkI | Technická univerzita v Liberci

Za dlouhodobé a významné úspěchy na poli čištění kontaminovaných vod a využití sanačních technologií získal profesor Černík, ředitel našeho výzkumného ústavu CXI, nejvyšší tuzemské ocenění pro vědkyně, vědce, inovátory a inovátorky. Převzal ho v neděli 2. listopadu, přímý přenos z galavečera odvysílá ČT2 tuto sobotu 8. listopadu od 18:10 hodin.

Českou hlavu – Cenu ministra životního prostředí České republiky získal Miroslav Černík za své více jak 30leté působení v oblasti pokročilých sanačních technologií, technologií čištění vod, a aplikace nanomateriálů v oblasti životního prostředí.

„Tohoto ocenění si velice vážím. Beru to i jako důkaz toho, že čistá voda a čisté životní prostředí se dostávají do popředí a jsou v posledních letech ve společnosti i ve vědecké komunitě tématem číslo jedna. Když jsme před mnoha lety začínali s dekontaminačními programy na průmyslem těžce zasažených lokalitách, nebylo tomu zdaleka tak. Postupnými inovacemi jsme došli k vysoce účinným metodám čištění různých typů vod. Naše metoda, oceněná cenou LIFE AWARDS 2025, využívá k čištění také ekosystém uměle vytvořených mokřadů, které mimo jiné zvyšují biodiverzitu v krajině,“ říká Miroslav Černík, ředitel Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace TUL (CXI).

Nastínil tak princip technologie Wetland+®, která je základem uděleného ocenění. Technologii pro čištění vod od pesticidních látek tým CXI nasadil do praxe prostřednictvím EU projektu LIFEPOPWAT a je příkladem tzv. natural-based solution, tj. technologie čištění vod využívající přírodní procesy. Cílovou látkou jsou hexachlorocyklohexany (HCH, tzv. lindany), pesticidy zakázané Stockholmskou konvencí, ale stále se hojně vyskytující na mnoha lokalitách po celém světě. Jen v EU je okolo 40 megasites a stovky dalších lokalit, které jsou těmito látkami kontaminovány s odhadovaným celkovým znečištěním ve stovkách tisíc tun. U nás probíhala výroba lindanu ve Spolaně Neratovice a odpadní izomery byly vyváženy a ukládány na výsypce lomu Hájek na Karlovarsku. Celkem zde bylo v 60. a 70. letech minulého století uloženo tři až pět tisíc tun HCH izomerů.

„Technologii jsme na Karlovarsku nasadili v roce 2021, další pak o dva roky později v polském Jaworznu, další lokalitě zamořené pesticidními látkami. Vše je vyladěné, systém stále běží a na výstupu máme téměř 100% vyčištěnou vodu,“ říká autor této technologie Miroslav Černík.

I díky těmto úspěchům mohl tým CXI navázat projektem LIFE4ZOO, kdy opět natural-based solution realizují v liberecké a barcelonské zoo.

Ceny Česká hlava jsou udělovány od roku 2002 a jsou nejvyšším oceněním, které v ČR může vědkyně nebo vědec získat. S Technickou univerzitou v Liberci jsou kromě profesora Černíka spjati dva laureáti z Fakulty textilní TUL: Luboš Hes, Cena ministerstva průmyslu a obchodu (2015) a Oldřich Jirsák, Invence – Cena Škody Auto a.s., (2006).

Radek PirkI

– s využitím TZ Česká hlava

<https://tuni.tul.cz/a/miroslav-cernik-ziskal-ceskou-hlavu-164705.html>